

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Πρώτος

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ
1 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσιαι — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

25 Ἰανουαρ. 1876

ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Ἑρμηνεύεται ὑπὸ Α. Σ. Βυζαντίου.

Συνέχεια ἰδὲ σελ. 33.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Καθήκοντα καὶ δικαιώματα.

Ἑρ.-Πολλὰκις ὠμίλησας περὶ καθηκόντων. Τί ἐννοεῖς διὰ τῆς λέξεως ταύτης;

Ἀπ.-Λέγων καθήκοντα ἐννοῶ πάσας τὰς ὑποχρεώσεις τῶν πολιτῶν πρὸς τὴν Πατρίδα, τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν οἰκογένειαν.

Ἑρ.-Ποῖα εἶναι τὰ καθήκοντα τοῦ πολίτου πρὸς τὴν Πατρίδα;

Ἀπ.-Ὁ πολίτης ἀνήκει καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὴν Πατρίδα. Κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ἀκούει εὐλαβῶς τὰ μαθήματα τοῦ διδασκάλου του καὶ προσπαθεῖ ὅλαις δυνάμεσι νὰ ἀποθησαυρίσῃ γνώσεις, ὅπως καταστῇ ὡς οἶόν τε χρησιμώτερος. Πρὸς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα του πρέπει νὰ ἔχῃ ἀγάπην, σέβας καὶ ὑποταγὴν. Ὅφείλει προσέτι σέβας πρὸς τὸν Βασιλέα καὶ τοὺς ἄρχοντας, οἵτινες εἶναι οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν νόμων καὶ, οὕτως εἰπεῖν, οἱ πατέρες τῆς Πατρίδος.

Ἑρ.-Ἀρκεῖ νὰ σέβηται τις μόνον τοὺς ἄρχοντας, νὰ ἀγαπᾷ τοὺς γονεῖς του καὶ νὰ τιμᾷ τὸν διδασκαλόν του;

Ἀπ.-Ὅχι· τὰ αἰσθήματα πρέπει νὰ γίνωνται φανερά διὰ πράξεων.

Ἑρ.-Τί ἐννοεῖς διὰ τούτου;

Ἀπ.-Ἐννοῶ ὅτι πρέπει τις νὰ ἐργάζεται διηκεῶς, ἀναλόγως τῆς ἡλικίας, τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ, καὶ νὰ ἀποδίδῃ εἰς τὴν κοινωνίαν πλεονέκτα ὧν ἔλαβε.

Ἑρ.-Ποῖον πρὸ πάντων καθήκον τοῦ πολίτου εἶναι τὸ ἱερώτερον;

Ἀπ.-Τὸ καθήκον τοῦ στρατιώτου. Πάντες οἱ πολῖται, ἐν καιρῷ κινδύνου, ὀφείλουσι νὰ λαμβάνωσι τὰ ὅπλα ὑπὲρ Πατρίδος. Ὅσους δὲ ὀρίζει ὡς στρατιώτας ἡ τύχη ἐν καιρῷ εἰρήνης, πρέπει νὰ ἐκτελῶσιν ἀγογγύστως τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην. Οἱ ἀποφεύγοντες διὰ πανουργιῶν τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην εἶναι ἀνάξιοι, οὐ μόνον τοῦ ὀνόματος τοῦ πολίτου, ἀλλὰ καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀνδρός.

Ἑρ.-Ποῖα εἶναι τὰ καθήκοντα τοῦ Ἑλλήνος πρὸς τοὺς συμπατριώτας του;

Ἀπ.-Πρέπει νὰ παρέχῃ τὸ παράδειγμα τῶν χριστιανικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρετῶν. Νὰ θεωρῇ τὸ πάθημα ἐνὸς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν ὡς ἴδιον αὐτοῦ πάθημα καὶ νὰ βοηθῇ τὸν χρήζοντα βοηθείας διὰ λόγου καὶ ἔργου.

Ἑρ.-Πρέπει νὰ μισῇ τοὺς ξένους;

Ἀπ.-Ἀπαγε! Οἱ ξένοι εἶναι καὶ αὐτοὶ κλάδος τῆς Ἀνθρωπότητος. Ἐπιτρέπεται μόνον νὰ προτιμῶμεν αὐτῶν τοὺς Ἑλλήνας, ὅπως ἀγαπῶμεν τοὺς συγγενεῖς μας πλείοτερον τῶν γειτόνων, ἢ τῶν συμπολιτῶν μας.

Ἑρ.-Πρέπει νὰ προτιμᾷς τῆς Πατρίδος τοὺς γονεῖς σου;

Ἀπ.-Ὅχι. Ὁ Ἕλλην πρέπει νὰ ἀγαπᾷ τὴν Πατρίδα ὑπὲρ πᾶν ἄλλο. Οἱ πρόγονοί μας εἶπον ὅτι καὶ πατὴρ καὶ μητὴρ καὶ πραγμάτων ἀπάντων τιμιώτερον εἶναι ἡ Πατρίς. Ὅταν ἡ Πατρίς τὸ ἀπαιτῇ, ὀφείλεις νὰ ἐγκαταλίπῃς καὶ τοὺς γονεῖς σου.

Ἑρ.-Ποῖα εἶναι τὰ καθήκοντα τοῦ Ἑλλήνος πρὸς τὴν οἰκογένειάν του;

Ἀπ.-Ὡς παιδίον, εἶπον ἀνωτέρω ὅτι ὀφείλει ἀγάπην καὶ σέβας πρὸς τοὺς γονεῖς. Ὅταν ἀνδρωθῇ, ὀφείλει νὰ ζῇ ἐργαζόμενος καθ' οἰονδήποτε τρόπον καὶ νὰ ἀποφεύγῃ τὴν ἀργίαν, καὶ ἐὰν ἀκόμη ἔχῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Ὅφείλει προσέτι νὰ νυμφεύηται, ὅπως παρέχῃ πολίτας πρὸς τὴν Πατρίδα, καὶ νὰ ἀνατρέφῃ τὰ τέκνα του διδάσκων αὐτὰ τὴν πρὸς τὴν Πατρίδα ἀγάπην καὶ τὴν ἄσκησιν πάσης ἀρετῆς.

Ἑρ.-Τότε πλέον οὐδὲν ὀφείλει εἰς τοὺς γονεῖς του;

Ἀπ.-Ὁ υἱὸς καθ' ὅλον τὸν βίον ὀφείλει ὑπακοὴν καὶ σέβας πρὸς τοὺς γονεῖς του. Οὐδέποτε πρέπει νὰ λησμονῇ ὅτι, χάρις εἰς αὐτοὺς, ἐγίνετο χρηστὸς πολίτης, καὶ ἐὰν ἔχωσιν ἀνάγκην τῆς βοηθείας του, πρέπει νὰ τὴν παρέχῃ ἀδιστακτικῶς.

Δικαιώματα.

Ἑρ.-Τί εἶναι δικαίωμα;

Ἀπ.-Τὸ ἀντίθετον τοῦ καθήκοντος. Ὡς τὸ καθήκον ἐμπροσσωπῇ τὸ χρέος τοῦ πολίτου πρὸς τὴν κοινωνίαν, τὸ δικαίωμα εἶναι τὸ χρέος τῆς κοινωνίας πρὸς τὸν πολίτην.

Ἑρ.-Ἀπαρίθμησον τὰ διάφορα δικαιώματα τῶν Ἑλλήνων.

Ἀπ.-Τὸ δικαίωμα τοῦ ζῆν ἐν ἀσφαλείᾳ, τοῦ

ἐργάζεσθαι, τοῦ παιδεύεσθαι, τοῦ συνεταίριζεσθαι, τοῦ μετέχειν ἀδιακρίτως τῶν δημοσίων, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, τέλος τὸ δικαίωμα τοῦ σκέπτεσθαι, πιστεῦειν, ὁμιλεῖν καὶ γράφειν ἐλευθέρως, καθ' ἃ κελεύει πάντοτε ὁ νόμος.

Ἐρ.-Δὲν λησμονεῖς ἄλλο κἀνὲν δικαίωμα;

Ἄπ.-Διὰ τὴν ἡμῶν βέβαιον ὅτι τὰ περιέλαβον ὅλα, πρέπει νὰ τὰ συνοψίσω εἰς τὸ ἐξῆς ἀξίωμα. Ἐκαστος δύναται νὰ πράττῃ καὶ νὰ λέγῃ ὅ,τι θέλει, ἀρκεῖ νὰ μὴν ἐνοχλῇ τὸν πλησίον καὶ νὰ σέβεται τοὺς νόμους καὶ τὰ κοινωνικὰ ἔθιμα.

Ἐρ.-Τὰ δικαιώματά σου εἶναι ἴσα πρὸς τὰ καθήκοντα;

Ἄπ.-Ὁχι. Τὸ σύνολον τῶν καθηκόντων μου, δηλαδή ἡ πρὸς τὴν κοινωνίαν ὀφειλὴ μου, ὑπερτερεῖ τὸ σύνολον τῶν δικαιωμάτων μου.

Ἐρ.-Διὰ τί;

Ἄπ.-Διὰ δύο λόγους. Ὁ πρῶτος εἶναι ὅτι, χωρὶς ἐγὼ νὰ τὸ ἐνόησω, καθ' ὅλην τὴν παιδικήν μου ἡλικίαν ἀπῆλθον δικαιωμάτων, χωρὶς νὰ ἐκτελῶ καθήκοντα, διότι ἡ κοινωνία μοὶ παρῆχε τροφήν, παιδεύειν καὶ πᾶν ὅ,τι χρειώδες. Ἀφοῦ λοιπὸν ἠνδρώθην, πρέπει νὰ πληρώσω τὴν καθυστεροῦσαν ὀφειλὴν δίδων πλεονέκτα παρ' ὅσα λαμβάνω.

Ἐρ.-Ποῖος εἶναι ὁ δεύτερος λόγος;

Ἄπ.-Ἐὰν οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἐξελάβαν τὰ δικαιώματα αὐτῶν ἴσα πρὸς τὰ καθήκοντα, θὰ κατηνάλισκον πᾶν ὅ,τι παρήγαγον καὶ οὕτω δὲν θὰ ἐσχηματίζετο τὸ κοινὸν ἀποταμίευμα, ἡ κληρονομία τῆς Ἀνθρωπότητος, καὶ θὰ ἤμεθα καὶ σήμερον ἄγριοι καὶ βάρβαροι. Ἐὰν τὸ ἀποταμίευμα τοῦτο ὑπάρχῃ καὶ αὐξάνῃ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, δυνάμει τοῦ νόμου τῆς προόδου, ὀφείλω νὰ συντελέσω καὶ ἐγὼ πρὸς τιμὴν μου εἰς τὴν αὐξήσιν ταύτην. Τοῦτο εἶναι ὀφειλὴ τῶν συγχρόνων μου, ἥτις μέλλει νὰ παρασκευάσῃ τὴν εὐημερίαν τῶν μεταγενεστέρων, ὥς οἱ πρόγονοι ἡμῶν παρεσκεύασαν τὴν ἡμετέραν.

Τὸ σύνολον λοιπὸν τῶν καθηκόντων μου ὑπερβαίνει, καὶ κατὰ πολὺ, τὸ σύνολον τῶν δικαιωμάτων μου.

Δικαιοσύνη.

Ἐρ.-Τί εἶναι Δικαιοσύνη;

Ἄπ.-Εἶναι ἡ ἐκδῆλωσις καὶ ὁ κανὼν εὐγενεστάτου αἰσθημάτος, ἐγκεχαρραγμένου εἰς τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν καὶ διατηροῦντος ἐν ἰσορροπίᾳ τὰς ὑπηρεσίας, ἀς πάντες ὀφείλουσι πρὸς ἕκαστον καὶ ἕκαστος πρὸς πάντας.

Ἐρ.-Τίς εἶναι ὁ ἀσφαλέστερος τρόπος, ὅπως ζῇ τις ἐν Δικαιοσύνῃ;

Ἄπ.-Συμμορφούμενος πρὸς τὴν ἐντολὴν ταύτην τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς — «Ὁ σὺ μισεῖς ἐτέρω μὴ ποιήσης.»

Ἐρ.-Ποῖον εἶναι τὸ ἀντίθετον τῆς Δικαιοσύνης;

Ἄπ.-Τὸ Προνόμιον, ὅπερ σημαίνει νόμον ἐφαρμόζομενον πρὸς ὄφελος τινῶν καὶ πρὸς ζημίαν πάντων.

Ἐρ.-Ὑπάρχουσι παρ' ἡμῶν πρόνομια;

Ἄπ.-Ὁχι. Τὸ ἑλληνικὸν σύνταγμα ἔχει ἐν κεφαλίδι τὸ ἐξῆς ἀξίωμα, εἰς τὸ ὁποῖον περιέχεται ὅλον τὸ δημόσιον δίκαιον τῶν Ἑλλήνων — «Οἱ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου.»

Ἐρ.-Ἡ ἀρχὴ τῆς Δικαιοσύνης εἶναι ἀπόλυτος;

Ἄπ.-Ναί· ἀλλ' ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῆς ἐξήρτηται ἐκ τῆς κοινωνικῆς καταστάσεως καὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ πολιτισμοῦ. Τὴν σχετικὴν ταύτην Δικαιοσύνην ὀνομάζομεν κοινωνικὴν Δικαιοσύνην.

Ἐρ.-Ποῖα εἶναι τὰ ὄργανα αὐτῆς;

Ἄπ.-α') Οἱ νόμοι οἱ διέποντες τὰς μεταξὺ ἐθνῶν σχέσεις, ἥτοι τὸ διεθνὲς δίκαιον.

β') Οἱ νόμοι, οἱ διέποντες τοὺς πολίτας καὶ τὰ κράτη καὶ τὰς μεταξὺ συμπολιτῶν σχέσεις, ἥτοι τὸ δημόσιον δίκαιον.

γ') Τέλος οἱ νόμοι, οἱ προφυλάττοντες τὴν κοινωνίαν ἀπὸ τῶν ἐπιθέσεων τῶν κακοποιῶν ἀνθρώπων, ἥτοι τὸ ποινικὸν δίκαιον.

Ἐρ.-Αἱ διατάξεις τῆς Δικαιοσύνης εἶναι τέλειαι;

Ἄπ.-Ὁχι· τελειοποιοῦνται βαθμηδὸν παρακολουθοῦσαι τὴν πρόοδον τοῦ πολιτισμοῦ. Οἱ νόμοι ἡμῶν ὑπερέχουσι τῶν νόμων τῶν προπατόρων μας καὶ οἱ νόμοι τῶν τέκνων μας ἔσονται ὑπέρτεροι τῶν ἰδικῶν μας.

Ἐρ.-Πῶς φέρεται ἡ Δικαιοσύνη πρὸς τὸν κακοῦργον;

Ἄπ.-Ἄλλοτε ἐξεδικεῖτο κατὰ τοῦ κακούργου διὰ φοβερῶν βασάνων. Σήμερον ὅμως τὸν θεωρεῖ ὡς δυστυχῆ, ὅστις δύναται νὰ βελτιωθῇ, καὶ διὰ τοῦτο ἔχει χρέος νὰ τὸν παιδεύσῃ καὶ τὸν ἐξημερώσῃ, διότι τὰ πλεῖστα τῶν ἐγκλημάτων προέρχονται ἐκ τῆς ἀμαθείας.

Νόμος.

Ἐρ.-Τί εἶναι νόμος;

Ἄπ.-Τὸ σύνολον τῶν ὁδηγίων καὶ τῶν ἀπαγορεύσεων, αἵτινες ἐπιβάλλονται εἰς ἕκαστον πολίτην χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος. Συνήθως διαιρεῖται εἰς κεφάλαια καὶ ἄρθρα, ἐν οἷς, πλησίον τῶν ὁδηγίων καὶ ἀπαγορεύσεων, περιλαμβάνονται καὶ ἀπειλαὶ κατὰ τῶν φαύλων πολιτῶν, οἵτινες παραβαίνουσι τοὺς νόμους.

Ἐρ.-Ὁ ἀγαθὸς Ἕλλην πρέπει νὰ ὑπακούῃ εἰς τὸν νόμον διὰ τὸν φόβον τῆς ποινῆς;

Ἄπ.-Ὁχι· ὁ ἀγαθὸς Ἕλλην ὑπακούει εἰς τὸν νόμον, μόνον διότι σέβεται τὴν θέλησιν ἐκείνων, οἵτινες συνέταξαν αὐτὸν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Πατρίδος.

Ἐρ.-Τίς συντάσσει τοὺς νόμους;

Ἄπ.-Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους, ἐκλεγόμενοι ὑπὸ τῆς ὁλομελείας τῶν πολιτῶν.

Ἐρ.-Τί ὀνομάζεις ὁλομέλειαν τῶν πολιτῶν;

Ἄπ.-Τὸ σύνολον τῶν ἐνηλίκων Ἑλλήνων, ὅσοι δὲν ἀπώλεσαν τὰ πολιτικά αὐτῶν δικαιώματα ἔνεκα καταδίκης τινός.

Ἐρ.-Σὲ υποχρεοῖ λοιπὸν ἡ τιμὴ νὰ ὑπακούης εἰς τὰς ἐντολάς τοῦ νομοθέτου;

Ἄπ.-Βεβαίως. Ὁ ὑπεκφεύγων τὸν νόμον πράττει δεινотάτην αἰσχρότητα. Παραβαίνει τὸν λόγον ὃν ἔδωκε κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀντιπροσώπων. Ἐκτὸς δὲ τούτου αὐθαδιάζει καὶ πρὸς δολοκλήρον τὴν Πατρίδα, ἧς ὁ νόμος εἶναι ὄργανον.

Ἐρ.-Ἀλλ' ἐὰν ὁ νόμος ἦναι κακὸς, ὀφείλεις καὶ πάλιν ὑπακοὴν καὶ σέβας;

Ἄπ.-Ἐπειδὴ ὁ νόμος συντάσσεται ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων δολοκλήρου τοῦ ἔθνους, δὲν δύναται νὰ ἦναι κατ' οὐσίαν κακός. Ἐὰν τὸν εὗρισκω ἐπαχθῇ δι' ἐμὲ, ὀφείλω οὐχ ἥττον νὰ ὑποκύψω εἰς αὐτόν, μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν θὰ τροπολογηθῇ, ἢ θὰ καταργηθῇ ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων, φωτιζομένων ἐκ τῶν παραπόνων τῶν συμπατριωτῶν μου.

Ἐρ.-Ἀλλ' ἐὰν δύνασαι νὰ ἀπαλλαγῇς κακοῦ τινος νόμου διὰ πανουργίας, ἢ διὰ βίας, δὲν θὰ ὠφελῇθης ἐκ τούτου;

Ἄπ.-Ὅχι· ὁ χρησιμοποιοῦν εὐκαιρίαν τινὰ πρὸς παράβασιν τοῦ νόμου εἶναι ἀξιοπεριφρόνητος ὅσον καὶ ὁ κακοποιός, ὁ ἀπογυμνῶν ἢ φονεύων πολίτην τινά, ὅταν ἦναι βέβαιος περὶ τῆς ἀτιμωρησίας.

Ἐρ.-Διὰ τίνων μέσων δύναται τις νὰ μεταβάλῃ κακὸν νόμον;

Ἄπ.-Διὰ τῆς ἐντύπου ἢ προφορικῆς κατακρίσεως, μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν συμφωνοῦσι μετὰ τῶν ἐνισταμένων οἱ πλείστοι τῶν πολιτῶν καὶ μεταβάλλουσι τὸν νόμον διὰ τῶν ἀντιπροσώπων.

Ἐρ.-Δὲν ὑπάρχουσιν ἄλλα μέσα;

Ἄπ.-Τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφέρεσθαι καὶ ἡ ἐννομος ἀντίστασις. Ὅταν πολὺ πλῆθος πολιτῶν πεισθῇ ὅτι νόμος τις εἶναι κακός, γνωστοποιεῖ τὴν ἀποδοκιμασίαν αὐτοῦ εἰς τὴν Βουλὴν. Ἐὰν ἡ Βουλὴ κωφεύσῃ, περιμένουσι τὰς προσεχεῖς ἐκλογάς, καὶ τότε στέλλουσιν ἀντιπροσώπους ἔχοντας κοινὰς μετ' αὐτῶν τὰς ἰδέας καὶ ἀναλαμβάνοντες τὴν υποχρέωσιν νὰ καταστήσωσι τὸν νόμον σύμφωνον πρὸς τὰς ἐπιθυμίας ἢ τὰς ἀνάγκας τῶν πλειόνων.

Ἔπεται συνέχεια.

ΠΩΣ ΤΡΕΦΟΜΕΘΑ

Συνέχεια· ἰδίαι σελ. 33·

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Οἱ ὀδόντες.

Ὅτε ἦσο μικρά, πολὺ μικρά, καὶ ἐθήλαζες ἀκόμη, δὲν εἶχες ὀδόντας ἐντὸς τοῦ στόματός σου, ἀλλὰ δύο μικροὺς καὶ χαμηλοὺς τοίχους

μὲ ρόδινον χροῖμα, οἱ ὅποιοι δὲν ἐδύναντο θεβαίως νὰ δαγκάσουν ἐν μῆλον, οὔτε νὰ κόψουν ἐν τεμάχιον ἄρτου. Ἀλλὰ τότε οὔτε σὺ εἶχες ἀνάγκην ὀδόντων, διότι ἔτρωγες μόνον γάλα, οὔτε ἡ τροφὸς σου θὰ ἦτο πολὺ εὐχαριστημένη, ἂν εἶχες ὀδόντας καὶ τὴν ἐδάγκανες.

Σιγὰ σιγὰ ὅμως τὸ μικρὸν βρέφος ἔγεινε κόρη, καὶ ἀνάγκη ὑπῆρξε νὰ τῆς δοθῇ κάπως στερεωτέρα τροφή. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο τῆς ἔχρειάζοντο ὀδόντες· τότε μικροὶ τινες σπόροι, οἵτινες ἐκοιμῶντο ἐντὸς τῶν σιαγόνων, ἐξύπνησαν ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον, ὡς καλοὶ ἐργάται, ἐλέποντες ὅτι ἤλθεν ἡ ὥρα των. Ἐκαστος ἐξ αὐτῶν εἰργάσθη ἐντὸς τοῦ μικροῦ τοῦ δωματίου, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸ φῶς, ἀφοῦ ἠτοίμασε πρῶτον τὴν ἐνδυμασίαν του· τὴν ἠτοίμασε δὲ μὲ ὀλίγον φώσφορον καὶ ὀλίγην ἄσβεστον, καὶ τὴν κατεσκεύασε σκληράν ὡς πέτρην.

Γνωρίζεις βέβαια, τί πρᾶγμα εἶνε ἡ ἄσβεστος, διότι πολλάκις θὰ εἶδες τὸν λευκὸν αὐτὸν χυλὸν, μὲ τὸν ὅποιον οἱ κτίσται κατασκευάζουν τὴν λάσπην των.

Ὡς πρὸς τὸν φώσφορον, πολὺ φοβοῦμαι, ὅτι δὲν τὸν εἶδες ποτέ σου, καὶ ἴσως μόνον ἤκουσες νὰ γίνεταί περὶ αὐτοῦ λόγος· τὸν πωλοῦν εἰς τὰ φαρμακεῖα, εἰς μικρὰ ὑπόλευκα τεμάχια, τὰ ὅποια μυρίζουν ἄσχημα ὡς σκόρδον· τὰ φυλάττουν δὲ μέσα εἰς φιάλας γεμάτας νερόν, διότι ἅμα μείνουν ἐκτὸς τοῦ ὕδατος ἀνάπτουν εὐθύς. Διὰ τοῦτο σὲ συμβουλεύω, ἂν ἰδῇς ποτὲ φώσφορον, νὰ μὴ τὸν μαλάξῃς μὲ τὰς χεῖράς σου, διότι κολλᾷ ἐπάνω εἰς τὸ δέρμα καὶ καίει· σβύει δὲ πολὺ δύσκολα, καὶ κάμνει φοβεράς πληγὰς. Σοῦ λέγω δὲ τοῦτο, καθότι ὁ φώσφορος ἔχει μίαν περίεργον ἰδιότητα, ἡ ὁποία ἡμπορεῖ νὰ κινήσῃ τὴν περιέργειαν καὶ τὴν ὀρεξίν μικροῦ κορασίου. Ὅταν τὸν τρίψῃ κανεὶς εἰς τὰ σκοτεινὰ ἐπάνω εἰς τὴν θύραν ἢ εἰς τὸν τοῖχον, ἀφίνει ὀπισθεν τοῦ μίαν φωτεινὴν γραμμὴν πολὺ περίεργον, ἡ ὁποία ὀνομάζεται φωσφορίζουσα, ἔνεκα τῆς οὐσίας, ἣτις τὴν γεννᾷ· τοιοῦτοτρόπως ἡμπορεῖ τις νὰ γράψῃ μὲ φώσφορον ἐπάνω εἰς τοὺς τοίχους λέξεις μὲ γράμματα πύρινα, αἵτινες ἐφόβισαν πολλάκις τοὺς δειλοὺς. Ἄν ἦσαι φρόνιμος, καὶ μοῦ ὑπόσχῃς νὰ τὸ κάμῃς μόνον ἐνώπιον τῆς μητρὸς σου, ἐμπορῶ νὰ σὲ μάθω, πῶς νὰ κάμῃς προχειρῶς τὰ φωτεινὰ αὐτὰ σημεῖα, χωρὶς νὰ καταφύγῃς εἰς τὸν φαρμακοποιόν. Τὰ φώσφορα, ἢ σπέρτα καθὼς κοινῶς ὀνομάζονται, ἔχουν εἰς τὴν ἄκραν ὀλίγον φώσφορον, καὶ ἀρκεῖ μόνον νὰ τὰ πλησιάζῃς εἰς τὴν μύτην σου, διὰ νὰ ἰδῇς ὅτι μυρίζουν σκόρδον· τρίψε τα ἐλαφρὰ ἐξύλου, παρκαδεύματος χάριν, καὶ θὰ ἰδῇς, ὅτι θὰ σχηματισθῇ μία μικρὰ φωτεινὴ γραμμὴ, τῆς ὁποίας ἡ λάμψις θὰ διαρκέσῃ ὀλίγας στιγ-